

بیت لئى پەقى يەقە پى و پانى
من ب خوب چاڭى سەرى خۆ دىت
چەند دارىت رېلا ھەمى كىشانەقە خانى

* * *

مەممى دېيتى:

بەكۈك ئىنسائەللا دى ژ تە سۆزىتەقە ئەزمانە
قىتىيەكا تە ل عەردا بىت يا دى بچىتە بەر عەسماň
ياركا من سېقەكە ل ناش دو بىهانە

* * *

بەكۈك دېيتى:

يارا مەممى يا رەشە وەكى بزۇتە
بىت ھافىتىنە ملى خۆ چاروو فۇتە
من ب چاڭى سەرى خۆ دىت
ماست بىرە سوپىكا جىزىرا بۇتا فروتە

* * *

مەممى دېيتى:

ئىنسائەللا بەكۈك دى ل تە سۆزىتەقە ئەزمانە
قىتىيەكا تە ل عەردا بىت يا دى بچىتە بەر عەسماň
ياركا من ئاڭە ل بن مەنجەلى، بەرخە ل بەر سىپەلىنى
خاتونىنەكە ل برجىت كەلى

* * *

براکىت مەممى دېيتى:

ئەرى مەممۇ تو نزانى شەقە يان ژى رۆزە
تو ب خەبەرىت خۆقە وەستىيايەقە

* * *

مەممىز دېتىتى:

نە، نە ئەز دازام شەقە يان رۆژە
 ئەز قەت ب خەبەرىت خۆ نەوەستىيايەقە
 ئەگەر بەكروڭ و باخى خۆ د كۆرە نەبن
 ياركا من خاتوبىن زىنە
 خوبىشقا مىر زىندىنە

* * *

ھەر چوار براکىت مەممىز خۆ ھاۋىتتە ناف دەرى
 دەست ھاۋىتتە سەر گۇھارىت خەنجەرى
 دېيىزىن، ب رايەللا، ب ئىمامەللا
 ژىلى مىر زىندىن چ كەسەك دى ل فى ديوانى خۆ بلقىنىت
 دى روھى ژ قالبى وى بەينە دەرى

* * *

لاوکىت بۆتاپىئىنچ سەد پىرن
 كەت كەت ل ئېك و دو دفوکورن
 ھەممى نەوېريان رابن مەممى بىگرن

* * *

مېير زىندىن خۆ ب خۆكى يىن رايىيە
 كاتەكا رەشە رەحانى شەكاندىيە
 د دەستىت مەممى ئالاندىيە
 بە نك خۆل سەر تەختى دانا بىيە
 ۋېتىجارى مەممى مەيى گەرتىيە

* * *

دهمی میری مه گرتی، برایت مهمی زی ب ناث بازیت جزیرا بوتان که فتن، خه لک
تالانکرن، مرؤش کوشتن، ئاریشیت مهمن بۆ خلکی چینکرن، به کرۆکی گۆتى میری من ما
ته چ حنیپر کر، ته براکین مهمی وەکی گورگیت هار لیکرن و مهمی زی ته و بین دانایه
سەر تەختى و هەرو برج و گوشتى ددەبىن. میری گۆتى: به کرۆکی پیس، هوين پینج سەد
سوبار بون و هوين نموئىيان خۆ بالشىن، ما ئەز ب تىن دا چ كەم، به کرۆکی گۆتى: میرى
من كاغەزەكى ب سۆر و شىنى بىنىسىه و بەد دەستىت براکين مهمى و بلا بىن بۆ میرى
بەسرا و دەسا تىدا بىنىسىه هەر دەمىن گەھشتنە و يېرى كو سەرئ ھەر چواران بىپن. میرى
گۆتى: ما كى ھەيدە ئى كاغەزى بگەھىنتە دەستى وان؟ به کرۆکی گۆتى: ئەز دى
گەھىنەن.

دېيىش میرى كاغەز نثىسى و دا دەستى به کرۆکى، به کرۆکى زی كاغەز گەھاندە براکيت
مهمى و گۆتى بەسە خرابىا بكمەن، بەسە خلکى بکۈژن، میر گەلمەك ب ۋى چەندى بىن
تۇورە بۇوي، میرى بىن گۆتى ئەم ھەر خزمىت ئىكىن و ئەم كەسى زى ژوان باشتى نابىنین
لى بلا ۋى كاغەزى بگەھىنە بەسرا و ھەردەمى زقىرىنەڭ بلا بويكا خۆ بىن و قەگوھىزىن.
گۆتى بابۇ ئەم دى ۋى زى كەين، كاغەزا خۆ بر و بەرەف بەسرا كەفتەنە رى. به کرۆکى و میر
زىندىن زى دەست و پىت مهمى قەيد و كەلابچە كىن و ھافىتە د زىندانى دا. خوارن و
ۋەخوارنىت خۆ ھەلگرتن و چۈونە سەرئ چىايىن شىرىنچەلائىن بۆ سەيران و گەرپىانى.

براينىن مهمى بۆ چەند دەمەكتى ب پى چۈون ل نىقا خدر زىندە ھاتە بەريكا وان،
گۆتى دى كويىچە چن؟ ئەوان زى چىرۆكاكا خۆ بۆ فەگىرالە. گۆتە وان كا وئى كاغەزى بەدەنەش
من دا بخوينم كا چ تىدا نثىسى يە، ئەوان زى گۆتى كاغەز يا (لک) كرى يە و ئەم
نەشىپەن قەكەين دى میرى مە توپە بىت. خدر زىندە گۆتى ئەز زى دزانم (لک) بکەمەقە و
دى وەکى بەرى بۆ ھەوھەنەقە، پا بەلکى تىتەكى خراب د ۋى كاغەزىدا نثىسى
بىت، ئەۋ زى رازىبۈون كو كاغەزى شەكەت، دەمىن كاغەز شەكەت كەرى گۆتە وان برايىت من
هوين [چەكۆ و عەفۇ و قەرەتاجىدىن و بەنگىن] ان د ۋى كاغەزى دا نثىسى يە، ھەردەمىن
هوين گەھشتنە بەسرا بىن ئىفادە سەرەتتەن ھەوھەنەقە، ھەوھەنەقە دى زى
ھەيدە ئاقىت وى مەممۇ يە ھەر ب دويىش ھەوھەنەقە دەست و پىت وى يېت قەيد و كەلابچە

کرین و هاقييتنه د زيندانى دا، مير و بهكرۆك زى يىت چووينه سەرى چياين شرينقهلاين
 كەيف و سەيرانى. هەر ويگاشى كاغەزا خۆپرت پرت كر و رەمیت خۆھەلگرتن و بەردەف
 چياين شرينقهلاين كەفتنه رى. ميري گۆتنى: بهكرۆك كا دوييرىنى بۆ من بىنە دا كو بەرى
 خۆ بدەمنى كا وان دەشت خلاس كرييە يان نە، بهكرۆكى گۆتنى: ميري من ئەو ب كەيف
 يىت چووين، نۆكە ژ دەشتى بورىنە، ميري دوييرىنى هاقييته دەشتى و هەر زقرااند كەس
 نەدىت، بەرى دوييرىنا خۆپشت و پشت زقرااند بەرى خۆ دەدتى هەر چوار يىن زىيەل دەيىن
 و رەمیت وان يىن د دەستادا، مير گەلهك ترسيا و گۈپكى مرنى هاتى، گۆتنى بهكرۆكى پىيس
 من سەدجارا گۆته تە مە (ستى) دا قەرەتاجدىن دا زىنلى زى بەدەنە مەممى، لى تە گوھى
 خۆ نەدا من، فيجا ئەم دى چ كەين، بهكرۆكى گۆتنى نەترسە ئەز ناھىلەم بايەكى سار ب
 سەر لەشى تە دا بچىتە خوارى. بهكرۆكى خۆ سەركول و پىخاس كر و دەستەكى تزىيا ل
 دەستى خۆگرت و زۆردا چوو بەرىكا وان دەمنى نىزىك بۇوى خۆ هاقييته بەر پىتەھسپىن
 قەرەتاجدىن و گۆتنى پىنج دەقىقا بىتني مۆلەتى بەدەنە من پاشى ھەوه چ دېيتىت بکەن،
 برايەكى وان كارى كوشتنا وي كر، لى قەرەتاجدىن نەھىلابكۈزۈن و گۆتنى وەسىيەتتە خۆ
 بکە، بهكرۆكى گۆتنى ئەزىزى مە تىشتتا خۆ دانا بەر خۆ، من گۆتنى ميري من تو دېئىزى
 نۆكە خزمىت مە گەھشتىنە كىرى؟ گۆته من ب سەرى تە كەمە من يىن د كاغەزى دا
 نشيىسى ھەر دەمنى گەھشتىنە ويرى سەرىت وان بېرەن، ژ بەر وي چەندى ئەز زى ل ميري
 توپىرە بۇويم و ئەز يىن هاتىم دا كو بگەھمە ھەوه. لى مادەم ھوين زېپىنەقە ئەقە تىشتنەكى
 باشە و ئەم ھەر خزمىت ئېكىن، مير زى ميري مە ھەمما يە و چ چى نەبۇ يە. ھەمى
 پىتكە هاتن و بەردەف بازىتى كەفتنه رى، دەمنى زىنلى دىتى ھەمى پىتكە يىن بەردەف ديوانى
 دەيىن، گۆت:

ودى لا ل من بىتكەسى كەس نەماين
 هەر چوار براكيت مەمەن چوونە بەسرايى
 بهكرۆك و ميري خۆ چوونە چياين شرينقهلاين
 دى بلا لمىشى نازك و نازەنин
 بسىزىت ل بەر سپى و سەرمائىن

قدره تاجدين گوتى:

يا خوبشكى زينى ئەز قەرەتاجدينم
خودانى ھەسپى بەر و لغاف شىئىم
ب ئيمانەللا دى مىلاكىت كەكى تە
ب سەرى پما خۆفە ئىنیم

بەنگىن دېيتى:

خوبشكى زينى ئەز بەنگىنىم
خودانى شىرى ئەستك زېرىنىم
ب ئيمانەللا دى سەد و بىست مىرا
ل خوبينا مەمى خۆ درېنىم

ئەفق دېيتى:

خوبشكى زينى ئەز نېرگزم نېرگزا خۆرسىتى
ھندە هندى ئەز ل بەر سېيت تە و مەمى پاراستى
ئەفرۇكە تە و مەمى ب خۆ سېيت خۆ دەرئىخستى

* * *

برايدىت مەمى چونە نك زينى و گوتى يېت دېيشن مەمى گرتىي زنانە بلا خاتوين خۆ¹
بخەملينىت و بچىتە دەرى زىندانى مەمى ئاشقە و ئەو ب خۆ دى دەركەفيت.

خاتوين زين دېيت:

ودى لا ل منى دل كولى دل كوقانى
ما كى ل دەوري حەفت زەمانا بەھىستىيە
گرتى ب ژنا بەھىنە بەردانى

* * *

ھى ئى ئى، خاتوين زين رابى خەملى

تیتا زیپی ل ئەنی بىن بەتلی
شەوقة کا رۆزى ل عەسمانى حەفتى
ل بەر شەوقا خاتوین زىنى گەولى
خاتوین زىن دېيتى:

يا مەممۇ دى تو دەست ھەلینە و دەست بەھافىزە
دى تو ھچكى فەرجى بەھەلاقىزە
ماخراپۇ ما تو نابىنى چاوا ئەفروز
ستىيىت بۆ داوهتا من و تە بۇويىنە رىزە

مەممۇ دېيتى:

يا خاتوينى تو نەهاتى دا خىر كەى
تو يَا هاتى سەرى خۆب تىيان و تلىمان و زىپ كەى
تو يَا هاتى سەرى مەممۇ ماخراپ د چالى دا گىريل كەى

* *

ھى ئى ئى، خوزى ئېكىن وەكريا وەكريا
ترارەكىن ئاقىن ب دەقىن من دا كريا
پاشى بلا خودى مەزن حەقىا رحا من كريا

* *

خاتوین زىن زقىپى چوو يە مالە
ترارەكىن ئاقىن ئىينا يَا سارە
داھىتلا بەر مەممۇ، مەممۇ قەخوارە
قىي جارى مەممۇ مە بىن نە ھشىيارە

مەممۇ دېيت:

من چوار مەلا ھەنە بلا بۆ من گرى و زىمارى بکەنە
من سى مەلا ھەنە بلا ل من بخوبىن دەور و ياسىينە
يا كەكۆ قەرەتاجدىن دى خوش خوش

یاسینه کن ل من بخوبنه
نئ ئەقروکە بىت ل من تارى بۇوين چاڭكىت بەنگىنە

* * *

رۆژا خودى وەكرى وەكرى
حەقىيا روحا مەمى كرى
د كەفنه كن يەمەنلى وەركرى
د تابويته كا سۆر و زەر وەركرى
خولام و خزمەتكارا برى
د جەھى حەقىقەتى پا كرى

* * *

خاتوين زين دېيت:

ودى لۆل منى دى ل من بىتە بارانە
دى ئاش ھاۋىتە قەبرانە
دى ل من تەپ بىت جنازى لاوكانە

* * *

خوزى ئىيىكى وەكريا وەكريا
لەپەكى كايىن ل جۆركەكى كريا
بريا ب زيارەتنى مەمى وەركرى
ل زارى خاتوين زىنى
جۆتەكى سلاقا لى كريا

* * *

میر زىندىن دېيتى:

يا كەكۆ زىنى ل سەر خاترا تە ئەز دى وەكەمە
لەپەكى كايىن ل جۆركەكى كەمە
دى بەم ب زيارەتنى مەمى وەركرەمە

ل زاري ته جۆته‌كى سلافا لى كەمە

* * *

مېرىزىندىن ب خۆيى رابىيە
لەپەكى كا يىن ل جۆركەكى كرييە
ب زيارەتى مەممى وەركرييە
ب زارى خاتوين زىنى
جۆته‌كى سلافا لى كرييە

مەممى دېيتى:

دى هەرە مېرۇ تو هەر مېرى بى
بلا بەكرۆك يىن ب راي و تەكبير بىت
بلا قەرتاجىن يىن ب شىر و تىر بىت
بلا خاتوين زىن وەكى گولەكا هوير بىت
بلا مەممى مالخراپ فەلەكا كۆبر بىت

* * *

مېرىزىندىن زقى هاتى يە مالە
دېيىشىت: خويشىكى زىنى ئەگەر سەرى مەممى هاتبا كېينى
ئەز دا بۆ تە ئەفرۆكە ليىدەم چەند زېپ و مالى خزىنى

* * *

خاتوين زىن دېيتى:

كەكى منۇ زېپ و مالى خزىنى پېرۇز بىت بۆ تە
من سەرى مەممى ئەرزان كرى
تە هەر گرمان فرۇتە
بەلى ئىنسائەللا رۆژا قىامەتى
تۆ و بەكرۆك دى ل دەستى خۆيى چەپىن
گرن پەركەكى كاغەزى

چ خودى و پىيغەمبەر
بۆتە و بەكرۆكى نەكەن چ شەفاعەتى

* * *

ھەر دەمەكى دەمەكە
ھەر جۆيەكى چەمەكە
خاتوين زينا ڦ ماليت بابا ھەر مەممەكە
خاتوين زين دېيت:

ھېقىيا من خودىيۇ شەفکىيەت بەرۋەزا
شەختەكىن ھافىيەتە بن كەزىيا
خوناڤەكىن ھافىيەتە بن بشكۈزۈ
مم چوو دانى سېبەيا
خاتوين زين نەگەھىيەتە دانى ناف رۆزرا

* * *

خاتوين زين دېيت

ھېقىيا من خودىيۇ شەفکىيەت نزارا
شەختەكىن ھافىيەتە بن كەزىيا
خوناڤەكىن ھافىيەتە بن گوھارا
مم چوو، دانى سېبەيا
خاتوين زين تەگەھىيەتە دانى ئىيقارا

* * *

ئى ئى خاتوين زين نەخۆشە
چ نەخۆشەكى بىن حالە
چەند جىيىرى و قەرەواشا
خۆدا يە قە پالى

خاتوين زين دېيتنى:

يا كۆ مير زيندينه
دى تو خوش خوش
ياسينه كى ل من بخوينه
نى ئەفرۆكەييت ل من تارى بوين
چاھكىت بهنگينه

* * *

رۆزا خودى وەكرى وەكرى
حەقىا روحا خاتوين زينى كرى
كفنە كى يەممىت كەركرى
ل تابويته كا سۆر و زەر وەركرى
خولام و خزمه تكارا برى
ل جەھكى حەقىقەتى را كرى

* * *

ھەرسى مەھكىت قى هافىنى
جەھكى مەممىت و خاتوين زينى
خۆشترە ژ زۆزانىت فەراشىنى
(انا لله وانا اليه راجعون)
وەفا بۇون مەم و زىن

دېيىن: پشتى مەمى ئالان و زىن خاتوين ھەردو ب رەخ ئېكىفە ۋەشارتىن، دەمىن دا
زېرىن خېتىنەك ژ گۆپى وان ھات، بەكرۆكى گۆتى: مىرى من ل بن دونياين ژى ئەو ھەردو
بەلا خۆزئىك و دو قەناكەن، قەرداتاجدىن گەلهك تۈورە بۇو، ل سەر ملى خۆزىرى و
شىرەك ل سەرى وى دا و فراند، سەرى بەكرۆكى د وى نەھالى دا گەريل بۇو، ھەر گازى
دەكىر: خەبەر خەبەرى منه، خەبەر خەبەرى منه.